

X. KRIMINOLOGICKÉ DNY

Program

Praha, 19.-21. června 2023

Náměstí Curieových 901/7, Praha 1

(změna programu vyhrazena)

ORGANIZAČNÍ SCHÉMA KONFERENCE

Pondělí 19. června

12:30-13:00	Registrace účastníků		
13:00-13:15	Zahájení konference: 10. ročník Kriminologických dnů (300)		
13:15-14:00	Plenární zasedání I: Yellow Ribbon Run a Bangkok Rules (300)		
14:00-14:15	Přestávka		
14:15-15:45	Panel I/A AKTUÁLNÍ TRENDY KRIMINALITY I (300)	Panel I/B ČESKÁ TRANSFORMACE A KRIMINOLOGIE (347)	Panel I/C ISRSD4: DELIKVENCE A VIKTIMIZACE MLÁDEŽE (346)
15:45-16:15	Přestávka na občerstvení (3. patro)		
16:15-17:30	Panel II/A MÉDIA A ZLOČIN (300)	Panel II/B DELIKVENCE MLÁDEŽE A SUBKULTURY (347)	Panel II/C ŽIVOT VE VĚZENÍ I (346)
17:45-19:00	Členská schůze ČKS (300)		
19:00-22:00	Společenský večer (BAZÉN)		

Úterý 20. června

9:00-10:30	Panel III/A DESISTENCE (300)	Panel III/B OBĚTI TRESTNÝCH ČINŮ (347)	Panel III/C PROGRAMY PREVENCE KRIMINALITY (346)
10:30-11:00	POSTER SESSION a občerstvení; prodejní stánky nakladatelství (3. patro)		
11:00-13:00	MEZINÁRODNÍ PANEĽ (300)		
13:00-14:00	Pauza na oběd		
14:00-15:30	Panel IV/A AKTUÁLNÍ TRENDY KRIMINALITY II (300)	Panel IV/B EMPIRICKÉ ZKOUMÁNÍ UKLÁDÁNÍ TRESTŮ V ČR (347)	Panel IV/C ČESKOSLOVENSKÁ PENOLOGIE I (346)
17:00	Běh Yellow Ribbon Run a doprovodná akce (Aktivní lesopark Řepy)		

Středa 21. června

9:30-11:00	Panel V/A UKLÁDÁNÍ A VÝKON TRESTU (300)	Panel V/B ČESKOSLOVENSKÁ PENOLOGIE II (347)	Panel V/C KRIMINALIZACE A DEKRIMINALIZACE (346)
11:00-11:20	Přestávka na občerstvení (3. patro)		
11:20-12:35	Panel VI/A DOMÁCÍ A GENDEROVĚ PODMÍNĚNÉ NÁSILÍ (300)	Panel VI/B ŽIVOT VE VĚZENÍ II (347)	
12:35-13:00	Plenární zasedání II: Rozloučení a představení spoluorganizátora pro XI. Kriminologické dny		

Konferenční místnosti (3.patro)

V případě jakýchkoliv dotazů volejte +420 607 216 981

PROGRAM KONFERENCE

Pondělí 19. června

12:00-13:00
REGISTRACE ÚČASTNÍKŮ

13:00-13:15
ZAHÁJENÍ KONFERENCE

300

Jiří Buriánek, předseda České kriminologické společnosti

Tomáš Gřivna, vedoucí katedry trestního práva PF UK

Zuzana Podaná, vedoucí katedry sociologie FF UK

13:15-14:00

PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ I

„YELLOW RIBBON RUN A BANGKOK RULES“

Moderátor: Jiří Buriánek

300

¹SPECIFICKÉ ZACHÁZENÍ S VĚZNĚNÝMI A TRESTANÝMI ŽENAMI A 8.ROČNÍK YRR VĚNOVANÝ ŽENÁM

Gabriela Slováková

ředitelka spolku Žlutá stužka

PROJEKT NAPLNĚNÍ BANGKOK RULES V ČR - PŘEDSTAVENÍ, VÝSTUPY

Gabriela Rulíková, Anita Beganyová

RUBIKON Centrum

ZÁVĚREČNÁ VÝZKUMNÁ ZPRÁVA K PROJEKTU NAPLNĚNÍ BANGKOK RULES V ČR - PŘEDSTAVENÍ VÝZKUMU A JEHO VÝSTUPŮ

Jiří Mertl

Univerzita Karlova

14:15-15:45

PANELY I

PANEL I/A: AKTUÁLNÍ TRENDY KRIMINALITY I

Moderátor: Miroslav Scheinost

300

²TRENDY KRIMINALITY V ČR

Simona Diblíková

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

³CRIME AND WEATHER: EVIDENCE FROM THE CZECH REPUBLIC

Vojtěch Mišák

Institut ekonomických studií, FSV UK

⁴EXPERTNÍ ŠETŘENÍ - MOŽNOSTI A MEZE UŽITÍ

Miroslav Scheinost

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

PANEL I/B: ČESKÁ TRANSFORMACE A KRIMINOLOGIE

Moderátor: Petr Kupka

347

⁵INSTITUCIONÁLNÍ A SOCIO-KULTURNÍ PODLOŽÍ POLICEJNÍ LEGITIMITY V ČESKÉ SPOLEČNOSTI V LETECH 1999, 2011 A 2019

Pavla Malvotová

*Katedra sociologie, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova***⁶SYPÁNÍ SOLI DO RÁNY? MODULAČNÍ ROLE LUSTRAČÍ A ODHALOVÁNÍ SPOLUPRACOVNÍKŮ STB V MEZIGENERAČNÍM PŘENOSU PSYCHOSOCIÁLNÍHO DĚDICTVÍ PRAMENÍ Z POLITICKÉ REPRESY**

Lucie Pěntáková, Barbora Holá

*Netherlands Institute for the Study of Crime and Law Enforcement***⁷§ 405 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU Z POHLEDU VYROVNÁNÍ S MINULOSTÍ A PREVENCE**

Kamil Nedvědický

*Ústav pro studium totalitních režimů***⁸HRANICE (I)LEGALITY. DROBNÉ PODNIKÁNÍ A NEFORMÁLNÍ PRAKTIKY V POZDNÍM SOCIALISMU A POSTSOCIALISMU**

Veronika Pehe, Petr Kupka

*Ústav pro soudobé dějiny AV ČR***PANEL I/C: ISRD4: PRVNÍ VÝSLEDKY VÝZKUMU DELIKVENCE A VIKTIMIZACE MLÁDEŽE**

Moderátor: Jiří Buriánek

346

⁹PŘEDSTAVENÍ VÝZKUMU ISRD4 A JEHO REALIZACE V ČR

Zuzana Podaná, Jiří Buriánek

*Katedra sociologie, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova***¹⁰ISRD4: DELIKVENCE MLÁDEŽE V PRAZE**

Tereza Vlčková, Una Sauka, Kateřina Líbalová

*Katedra sociologie, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova***¹¹ISRD4: VIKTIMIZACE MLÁDEŽE V PRAZE**

Una Sauka, Tereza Vlčková, Kateřina Líbalová

*Katedra sociologie, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova***¹²ČESKÁ AKTUALIZACE OBSAHU ISRD 4: REFLEXE POSTAVENÍ UKRAJINSKÝCH UPRCHLÍKŮ**

Jiří Buriánek

*Katedra sociologie, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova***16:15-17:30 PANE LY II****PANEL II/A: MÉDIA A ZLOČIN**

Moderátor: Petr Kupka

300

¹³DEVADESÁTKY: SOUDOBÁ HISTORIE JAKO PŘÍBĚH ZLOČINU

Václav Walach, Petr Kupka, Veronika Pehe

*Katedra antropologie, Západočeská univerzita v Plzni, Ústav pro soudobé dějiny AV***¹⁴MEDIÁLNÍ OBRAZ KRIMINALITY ROMŮ: ZMĚNA JEDNÁNÍ NEBO ZMĚNA AGENDY**

Renáta Sedláková

CMTF UP

15POLITIKA JAKO SPIKnutí: MEDIÁLNÍ KONSTRUKCE KORUPČNÍCH SKANDÁLŮ V POSTSOCIALISTICKÉM ČESKU

Petr Kupka

Katedra antropologie, Západočeská univerzita

PANEL II/B: DELIKVENCE MLÁDEŽE A SUBKULTURY

Moderátorka: Jana Hulmáková

347

16RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE V OBCHODNÍCH CENTRECH A JEJICH OKOLÍ: TEORIE PŘESUNU V ČASECH PANDEMIE COVID-19

Viktorie Paloušová

Univerzita Karlova/Institut pro kriminologii a sociální prevenci

17BOJ O ULICE: RADIKALIZACE A JEJÍ NÁSTROJE UŽÍVANÉ VE VEŘEJNÉM PROSTORU PŘÍZNIVCI SKUPIN HOOLIGANS

Alena Lochmannová, Ondřej Kolář

Západočeská univerzita v Plzni, Policejní akademie ČR v Praze

18DĚTI MLADŠÍ PATNÁCTI LET V SYSTÉMU SOUDNICTVÍ VE VĚCECH MLÁDEŽE ANEB, KDO KONČÍ V SÍTI

Jana Hulmáková, Jiří Vlach, Eva Biedermannová, Jan Tomášek

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

PANEL II/C: ŽIVOT VE VĚZENÍ

Moderátor: Vendula Svobodová

346

19ÚSPĚCH A SELHÁNÍ VE VĚZEŇSKÝCH PROGRAMECH

Martina Novopacká

Univerzita Karlova/Institut pro kriminologii a sociální prevenci

20EXPLORING INMATES' PERCEPTIONS: EVIDENCE FROM SURVEY IN CZECHIA

Michal Šoltés, Daniel Chen, Lubomír Cingl, Arnaud Phillipe

Právnická fakulta UK

21KDE BYDLÍ ODSOUZENÍ? GEOGRAFICKÝ POHLED NA MÍSTO BYDLIŠTĚ ODSOUZENÝCH OSOB V ČESKU

Vendula Svobodová, Milan Svoboda

Masarykova univerzita, Kancelář veřejného ochránce práv

Úterý 20. června

9:00-10:30 PANELY III

PANEL III/A: NA CESTĚ K DESISTENCI: PRŮBĚŽNÉ VÝSLEDKY Z VÝZKUMU FAKTORY RECIDIVY A PROCES UKONČOVÁNÍ KRIMINÁLNÍ KARIÉRY

Moderátorka: Eva Krulichová

300

²²CESTA K DESISTENCI: JAK TO VIDÍ PROBAČNÍ ÚŘEDNÍCI?

Eva Krulichová, Daniel Čermák, Kristýna Bašná

Sociologický ústav AV ČR

²³PROČ TRESTÁME HODNÉ A SLUŠNÉ LIDI? NARATIV „DOBRÉHO ČLOVĚKA“ A JEHO VYUŽITÍ V PRAXI VĚZEŇSKÉ A PROBAČNÍ SLUŽBY

Jan Tomášek, Jan Rozum

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

²⁴BEZ PRÁCE NEJSOU .... ZAMĚSTNÁNÍ A DLUHY Z POHLEDU PROPUŠTĚNÝCH

Renáta Mikešová

Sociologický ústav AV ČR

²⁵KAPLANSKÁ SLUŽBA OČIMA PROPUŠTĚNÝCH

Andrea Beláňová

Sociologický ústav AV ČR

PANEL III/B: OBĚTI TRESTNÝCH ČINŮ

Moderátor: Jakub Holas

347

²⁶OCHRANA NEZLETILÝCH OBĚTÍ V TRESTNÍM ŘÍZENÍ - TEORIE VS. PRAXE

Tomáš Stavrovský

České vysoké učení technické v Praze

²⁷VIKTIMIZACE OBYVATEL ČR. POZNATKY Z AKTUÁLNÍHO VÝZKUMU

Michaela Roubalová

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

²⁸NEJEN OBĚTI. VÝSLEDKY SELFREPORTOVÉHO ŠETŘENÍ

Jakub Holas

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

PANEL III/C: PROGRAMY PREVENCE KRIMINALITY

Moderátorka: Soňa Svobodová

346

²⁹PRÁCE S PARAFÍLIEMI: POSUZOVÁNÍ RIZIKA A VČASNÁ PREVENCE DELINKVENCE

Marie Bednaříková

Národní ústav pro duševní zdraví

³⁰TERAPEUTICKÉ PROGRAMY PRO ŘIDIČE JAKO NÁSTROJ PREVENCE TRESTNÝCH ČINŮ A PŘESTUPKŮ V DOPRAVĚ

Veronika Kurečková, Tomáš Rosenberg

Centrum dopravního výzkumu

³¹ROZBOR REÁLNÝCH SITUACÍ KRÁDEŽÍ Z POHLEDU SITUAČNÍ PREVENCE KRIMINALITY

Vladimír Oliberius

Soudní znalec

³²ÚŘEDNÍK V BEZPEČÍ - KURZ PŘIPRAVENÝ NA MÍRU ÚŘEDNÍKŮM

Soňa Svobodová

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Holešově

10:30-11:00 POSTER SESSION

3. patro

^a10 LET OD 1. KRIMINOLOGICKÝCH DNŮ V ČR

Ivana Zoubková

Policejní akademie ČR V Praze

^bCESTY PACHATELE DOMÁCIHO NÁSILÍ: SOUČASNÁ PRAXE A BUDOUCÍ VÝZVY SYSTÉMU ZACHÁZENÍ

Viktorie Paloušová, Hana Přesličková, Martina Novopacká

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

^cÚSPĚŠNOST A SELHÁVÁNÍ VE VĚZEŇSKÝCH PROGRAMECH ZACHÁZENÍ – VÝSLEDKY PROJEKTU ROOT '20

Zuzana Podaná, Jiří Buriánek, Martina Novopacká, Václav Jiříčka, Jindřich Hůrka, Michal Petras

Katedra sociologie FF UK, Vězeňská služba ČR

^dKRIMINALITA A COVID-19 V ČESKU: SOUVISLOSTI OMEZENÍ FUNGOVÁNÍ SPOLEČNOSTI A NÁPADU KRIMINALITY V REGIONECH

Martin Šimon, Jana Jíchová

Sociologický ústav AVČR, oddělení Lokálních a regionálních studií

Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

^e"JDE Z NÁS STRACH" - SEBEPREZENTACE FOTBALOVÝCH CHULIGÁNŮ A ULTRAS NA NÁLEPKÁCH

Miroslav Mareš

Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity

11:00-13:00 MEZINÁRODNÍ PANEL

300

MEZINÁRODNÍ PANEL: PENAL POLICIES IN FORMER SOCIALIST EUROPEAN COUNTRIES SINCE 1989/TRESTNÍ POLITIKA STŘEDOEVROPSKÝCH STÁTŮ OD 1989 DO SOUČASNOSTI

Moderátor: Jakub Drápal

³³INCIDENTALLY STILL EXCEPTIONAL: SLOVENIA'S PENAL POLICY AS A RESULT OF NON-ACTION

Mojca M. Plesničar

Institute of Criminology at the Faculty of Law Ljubljana, Slovenia

³⁴WHEN IN DOUBT, MAKE IT STRICTER? THE POST-TRANSITION TRAJECTORY OF HUNGARIAN CRIMINAL POLICY AND SENTENCING PRACTICE

Csaba Győry

ELTE University Faculty of Law/Institute of Legal Studies, Centre for Social Sciences, Hungary

³⁵POLISH PENAL LAW AND PENAL POLICY SINCE 1989 OR THERE AND BACK AGAIN

Krzysztof Krajewski

Department of Criminology, Jagiellonian University, Krakow, Poland

14:00-15:30

PANELY IV

PANEL IV/A: AKTUÁLNÍ TRENDY KRIMINALITY II

Moderátor: Václav Walach

300

36 Hnutí Incelů jako nový kriminologický fenomén

Jaromír Hořák

Právnická fakulta UK

37 „ČESKÝ“ PHISHING A DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ IKSP Z ROKU 2020

Kateřina Kudrlová

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

38 OBCHODOVÁNÍ ONLINE – DÍLČÍ POZNATKY Z VÝZKUMU IKSP

Jiří Vlach

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

39 RUSKÉ INVAZE NA UKRAJINU A PŘEDSUDEČNÉ NÁSILÍ V ČESKU

Václav Walach, Benjamin Petruželka

In IUSTITIA

PANEL IV/B: EMPIRICKÉ ZKOUMÁNÍ UKLÁDÁNÍ TRESTŮ V ČR

Moderátor: Jakub Drápal

347

40 ODVOLACÍ SOUDY A PŘEZKUM TRESTŮ: NENAPLNĚNÝ POTENCIÁL

Jakub Drápal, Tomáš Vanča

Právnická fakulta, Univerzita Karlova, Ústav státu a práva AV ČR

41 ROLE VEDOUcíHO STÁTNíHO ZÁSTUPCE A JEHO APROBAČNí PRAVOMOC V OTÁZCE NAVRHOVÁNí TRESTŮ

Alena Žibřidová, Jakub Drápal

Právnická fakulta, Univerzita Karlova, Ústav státu a práva AV ČR

42 VLIV TRESTNí MINULOSTI PŘI UKLÁDÁNí TRESTŮ

Martin Košatka

Právnická fakulta, Univerzita Karlova

43 SENTENCE INFLATION: DELŠí PODMíNĚNÉ NEŽ NEPODMíNĚNÉ TRESTY A JEJICH DOPADY

Jakub Drápal

Právnická fakulta, Univerzita Karlova, Ústav státu a práva AV ČR

PANEL IV/C: ČESKOSLOVENSKÁ PENOLOGIE I

Moderátorka: Tereza Raszková

346

44 TRESTY PODLE VEŘEJNOSTI

Lucie Háková, Tereza Raszková, Petra Zhřivalová

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

45 PSYCHOLOGICKÝ VKLAD DO PENOLOGICKÉHO VÝZKUMU PŘÍPRAVY ODSOUZENÝCH NA PROPUSŤENí

Hedvika Boukalová, Petr Novák, Lucie Háková, Tereza Raszková, Petra Zhřivalová

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

46 „KE STARTU PŘIPRAVIT, POZOR...“

Tereza Raszková, Petra Zhřivalová, Lucie Háková
Institut pro kriminologii a sociální prevenci

47 VENI, VIDI, VICI

Petra Zhřivalová, Tereza Raszková, Lucie Háková
Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Středa 21. června

9:30-11:00 PANELY V

PANEL V/A: UKLÁDÁNÍ A VÝKON TRESTU

Moderátor: Michal Špejra

300

48 PODMÍNĚNÉ (NE)PROPOUŠTĚNÍ Z VTOS

Helena Válková
Panevropská Univerzita

49 VÝKON TRESTU OBECNĚ PROSPĚŠNÝCH PRACÍ Z POHLEDU POSKYTOVATELE

Lukáš Herich
Město Česká Kamenice

50 VÝKON VAZBY Z POHLEDU VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV

Milan Svoboda
Kancelář veřejného ochránce práv

51 JE POTŘEBA ZPRACOVÁVAT STANOVISKA PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBY K MOŽNOSTI PODMÍNĚNÉHO PROPUŠTĚNÍ OBLIGATORNĚ?

Michal Špejra
Institut pro kriminologii a sociální prevenci

PANEL V/B: ČESKOSLOVENSKÁ PENOLOGIE II

Moderátorka: Petra Zhřivalová

347

52 RESOCIALIZAČNÉ A VÝCHOVNÉ VZDELÁVACIE PROGRAMY (NÁRODNÝ PROJEKT ŠANCA NA NÁVRAT)

Lenska Kleskeň
Generálne riaditeľstvo ZVJS

53 ZAOBCHÁDZANIE S ODSÚDENÝMI ŽENAMI VO VÝSTUPNOM ODDIELE V RÁMCI NÁRODNÉHO PROJEKTU "ŠANCA NA NÁVRAT" REALIZOVANÉHO V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

Robert Máčay, Ľubomíra Hutkaiová
Generálne riaditeľstvo ZVJS

54 DÁTA - VÝSTUPY Z PROJEKTU "ŠANCA NA NÁVRAT"

Peter Mózeš
Generálne riaditeľstvo ZVJS

55 VÝVOJ, OBSAH A VÝSLEDKY PILOTNÝCH TESTOVANÍ NÁSTROJA NA HODNOTENIE RIZIKA SPÔSOBENIA ZÁVAŽNEJ UJMY PO PREPUŠTENÍ Z VÄZENSKÉHO ZARIADENIA V ZBORE VÄZENSKEJ A JUSTIČNEJ STRÁŽE NA SLOVENSKU

Barbora Tallová, Viera Nováková
Generálne riaditeľstvo ZVJS

56HOLUP: KIOSKOVÁ A MOBILNÁ APLIKÁCIA

Martin Môt'ovský

Generálne riaditeľstvo ZVJS

PANEL V/C: KRIMINALIZACE A DEKRIMINALIZACE

Moderátor: Ondřej Julíček

346

57FENOMÉN PROSTITUCE NA PŘÍKLADU KRIMINALIZACE PODLE § 190 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU

Jakub Chromý

Nejvyšší státní zastupitelství

58NĚKTERÁ ZAMYŠLENÍ NAD INSTITUTEM PROMLČENÍ TRESTNÍ ODPOVĚDNOSTI

Miroslav Mítlöhner

Filozofická fakulta UHK

59PRÁVNICKÉ OSOBY – KTERÉ TRESTNÉ ČINY NEJČASTĚJI PÁCHAJÍ A ČÍM JE ZA TO TRESTÁME?

Ondřej Julíček, Vendula Vymazalová

Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně

11:20-12:35

PANELY VI

PANEL VI/A: DOMÁCÍ A GENDEROVĚ PODMÍNĚNÉ NÁSILÍ

Moderátorka: Martina Novopacká

300

60MASKULINITA ROMSKÝCH SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH MUŽŮ

Iva Janůlková

Diecézní charita ostravsko-opavská

61BAGATELIZACE A NEROVNOSTI: ANALÝZA SOUDNÍCH ROZSUDKŮ ZNÁSILNĚNÍ A DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Iva Šmídová, Petra Havlíková

Masarykova univerzita

62CO SE SKRÝVÁ ZA STATISTIKAMI: ANALÝZA PŘÍPADŮ DOMÁCÍHO NÁSILÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Hana Přesličková, Martina Novopacká

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

PANEL VI/B: ŽVOT VE VĚZENÍ II

Moderátor: Lukáš Dirga

347

63"SNÍŽIT KULTUŘE PRÁH" ANEB RESOCIALIZAČNÍ POTENCIÁL KULTURY

Tereza Dleštíková

Policejní akademie ČR v Praze

64NÁSILÍ VĚZNĚNÝCH OSOB JAKO PROBLEMATICKÁ OBLAST ČESKÉHO VĚZEŇSTVÍ

Ondřej Kolář, Alena Lochmannová

Policejní akademie ČR v Praze, Západočeská univerzita v Plzni

65NA POMEZÍ MNOHA OBORŮ – ZKOUMÁNÍ ROLÍ A VÝZNAMŮ VÍRY VE VĚZEŇSKÉ PROSTŘEDÍ

Lukáš Dirga, Jan Váně

Katedra sociologie a sociální práce, Západočeská univerzita v Plzni

---

ABSTRAKTY

¹SPECIFICKÉ ZACHÁZENÍ S VĚZNĚNÝMI A TRESTANÝMI ŽENAMI A 8.ROČNÍK YRR VĚNOVANÝ ŽENÁM

Gabriela Slováková

ředitelka spolku Žlutá stužka

Yellow Ribbon je osvětová iniciativa upozorňující na obtížné začleňování lidí s trestní minulostí do společnosti. Problematika se netýká jen odsouzených samotných, ale také sekundárních obětí trestných činů, například jejich dětí a rodin. Podpora lidí po výkonu trestu je veřejně málo diskutované, přesto společensky významné téma, které ovlivňuje recidivu a tím i chrání potenciální oběti trestných činů. Projekt Yellow Ribbon je unikátní v tom, že propojuje státní organizace, nevládní organizace i zaměstnavatele, mezi účastníky potkáme zástupce justice, ale i odsouzené samotné, jejich rodiny, i lidi po výkonu trestu. 8. tematický ročník Běhu se žlutou stužkou proti předsudkům je věnován ženám a spojil se s projektem Naplnění Bangkok Rules v ČR: cesta k podpoře lidských práv vězněných a propuštěných žen, který je podpořen grantem z Norska prostřednictvím Norských fondů a realizován RUBIKON Centrem. Ženy tvoří v převážně mužském systému minoritu a pravidla OSN, která se právě ženám věnují, upozorňují na specifika zacházení s trestanými ženami, na odlišné kriminogenní faktory i na důležitost specifických programů designovaných přímo pro ženy. Během prezentace představíme právě toto propojení a přiblížíme problematiku trestaných žen v ČR prostřednictvím výstupů z výzkumné zprávy projektu Naplnění Bangkok Rules v ČR.

²TRENDY KRIMINALITY V ČR

Simona Diblíková

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Příspěvek mapuje trendy kriminality v České republice na základě dat z policejních statistik. Monitoruje registrovanou kriminalitu v roce 2022, změny oproti roku předchozímu a tendence za cca posledních deset let. Sleduje i vývoj během tzv. covidových let a reflexi změn v trestním zákoníku a takticko-statistické klasifikaci s dopadem na počítání evidovaných skutků. Zabývá se hodnocením struktury a intenzity trestné činnosti a geografických ukazatelů včetně indexu kriminality. Interpretuje informace o skladbě známých pachatelů podle pohlaví a věku a sleduje podíl opakovaně trestaných osob.

³CRIME AND WEATHER. EVIDENCE FROM THE CZECH REPUBLIC

Vojtěch Mišák

Institut ekonomických studií, FSV UK

This paper estimates the impact of weather on crime in the Czech Republic. Using detailed crime data during the years 2005-2015, I show that temperature has a significant positive effect on the total number of assaults, thefts, robberies and sexual crimes recorded. Furthermore, precipitation is found to have a negative significant effect on the number of assaults and sexual crimes committed. Finally, based on my results, temperature seems to cause an overall increase in assaults' and thefts' rates. Heat effect on sexual crimes is more a substitution effect between cold and hot days.

⁴EXPERTNÍ ŠETŘENÍ - MOŽNOSTI A MEZE UŽITÍ

Miroslav Scheinost

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Expertní šetření je v kriminologickém výzkumu nezdědka používáno, nicméně jeho užití má řadu vypovídacích omezení. Příspěvek se bude zabývat možnostmi a mezemi této metody na příkladu dlouhodobého užití při výzkumu organizovaného zločinu.

5^{INSTITUCIONÁLNÍ A SOCIO-KULTURNÍ PODLOŽÍ POLICEJNÍ LEGITIMITY V ČESKÉ SPOLEČNOSTI V LETECH 1999, 2011 A 2019}

Pavla Malvotová

Katedra sociologie, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova

Příspěvek se zabývá empirickou legitimitou české policie a jejími institucionálními a socio-kulturními korelátami ve výzkumech veřejného mínění z let 1999, 2011 a 2019. Pro českou společnost již byla ověřena tzv. teorie procedurální spravedlnosti postulující, že na empirickou legitimitu má nezanedbatelný vliv vnímání férovosti a uctivosti ze strany policistů. Nicméně hlubší analýza institucionálního a socio-kulturního podloží legitimacy doposud provedena nebyla. Význam takového zkoumání spočívá v porozumění specifikům vztahování se k policii v postkomunistickém socio-kulturním prostoru a v usnadnění predikce jednání vůči policii u různých sociálních skupin a vrstev. Výsledky strukturního modelování naznačují, že k legitimitě přispívá ve všech letech zejména vnímaný výkon policie, ale též důvěra v druhé a věk. Prediktory přitom nejsou vždy shodně propojeny s důvěrou v policii.

6^{SYPAŇÍ SOLI DO RÁNY? MODULAČNÍ ROLE LUSTRAČÍ A ODHALOVÁNÍ SPOLUPRACOVNÍKŮ STB V MEZIGENERAČNÍM PŘENOSU PSYCHOSOCIÁLNÍHO DĚDICTVÍ PRAMENÍ Z POLITICKÉ REPRESY}

Lucie Pěntáková, Barbora Holá

Netherlands Institute for the Study of Crime and Law Enforcement

Předchozí výzkum naznačuje, že politické represe a státem podporované, rozsáhlé a systematické násilí a zločiny mohou mít dlouhotrvající psychosociální následky, které nepostihují pouze přímo traumatizované jedince, ale také budoucí generace, které represe a násilí přímo nezažily. Takové psychosociální následky se mohou týkat mentálního zdraví, vnímání světa, mezilidské důvěry a sociálních kompetencí. Ve snaze odvrátit či předejít těmto mezigeneračním přenosům se vědecká komunita, zahrnující mimo jiné psychology, sociology, antropology či kriminology, pokouší porozumět samotnému mechanismu přenosu těchto psychosociálních konsekvencí minulých zločinů a násilí. Výzkum nicméně doposud opomněl zohlednit možnou modulační roli soudních a mimosoudních opatření, jako jsou lustrace či odhalování bývalých spolupracovníků tajné policie, jejichž cílem je vyrovnat se s následky minulých zločinů a násilí. Se záměrem vyplnit tuto mezeru je smyslem tohoto výzkumu prozkoumat nejenom psychosociální následky komunistické represe pro jedince, kteří sami represí zažili, ale také jejich mezigenerační přenos na ty, kteří se narodili po roce 1989. Zároveň se tento projekt zaměří na roli, kterou lustrace a zveřejnění listů spolupracovníků Státní bezpečnosti hrály v tomto procesu. Tento výzkum použije kvalitativní interview s oběťmi a představiteli politické represe a jejich potomky spolu s kvantitativním dotazníkem, který bude předložen třem generacím, s cílem prozkoumat (i) jaké jsou následky komunistické represe a jejich mezigenerační přenos v České republice a (ii) jakou roli hrají lustrace a odhalování jmen spolupracovníků Státní bezpečnosti v procesu mezigeneračního přenosu. V této prezentaci nastíníme teoretická východiska a pokusíme se podnítit diskusi o metodologických a etických otázkách spojených s tímto výzkumem.

7§ 405 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU Z POHLEDU VYROVNÁNÍ S MINULOSTÍ A PREVENCE

Kamil Nedvědický

Ústav pro studium totalitních režimů

§ 405 trestního zákoníku "popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia" je jedním z ustanovení, jejichž prostřednictvím je hájen zájem společnosti na ochraně před totalitními režimy, především nacismem a komunismem. Obzvláště ve vztahu ke komunistickému systému před rokem 1989 jde o jeden z mála viditelných výsledků tzv. vyrovnání se s minulostí a výrazný je i preventivní charakter uvedeného ustanovení. Obsahem příspěvku bude jak problematika spjatá s pojmem genocidia, role tohoto paragrafu v procesu tranzitivní spravedlnosti a aplikační obtíže, včetně popisu nedávného případu, který by mohl z hlediska praktického být jakýmsi průlomem ve vztahu k právnímu vnímání zločinů komunistického režimu 20. století.

8HRANICE (I)LEGALITY. DROBNÉ PODNIKÁNÍ A NEFORMÁLNÍ PRAKTIKY V POZDNÍM SOCIALISMU A POSTSOCIALISMU

Veronika Pehe, Petr Kupka

Ústav pro soudobé dějiny AV ČR

Příspěvek vychází z výzkumu aktuálně realizovaného autory a zkoumá kontinuitu v drobné podnikatelské praxi napříč změnou režimu v roce 1989. Pramennou základnu tvoří životopisné rozhovory s jedinci z Ostravska, kteří již v období normalizace realizovali činnosti, jež by se daly označit za soukromé podnikání, byť dobové předpisy takovou činnost v podstatě neumožňovaly či dokonce kriminalizovaly. Příspěvek ukáže, že socialistické "podnikání" bylo umožněno osvojením si široké plejády neformálních praktik často za hranou legality. Na základě rozhovorů můžeme rekonstruovat pozdně socialistický podnikatelský habitus, vycházející z implicitní snahy za všech okolností "obehrát" vůči podnikání nepřátelsky nastavený systém, včetně využívání oficiálních institucí ke krytí podnikatelské aktivity. Příspěvek se následně zamýšlí nad tím, nakolik tyto neformální praktiky u respondentů přetrvaly do éry legálního podnikání v 90. letech a ovlivnily jejich podnikatelské strategie. Ukazujeme, že v myšlenkovém světě respondentů přetrvává uvažování o podnikání jako odehrávajícím se v boji se státními regulacemi, jež je potřeba kreativními způsoby obejít.

9PŘEDSTAVENÍ VÝZKUMU ISRD4 A JEHO REALIZACE V ČR

Zuzana Podaná, Jiří Buriánek

Katedra sociologie, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova

Příspěvek uvede tematický blok zaměřený na výzkum ISRD4 (International Self-Report Delinquency Study). Stručně přiblíží koncepci a historii mezinárodního výzkumného projektu delikvence a viktimizace mládeže ISRD a zmíní specifické zaměření 4. vlny, která podrobněji zkoumá např. kyberkriminalitu. Dále shrne průběh šetření v ČR a představí základní charakteristiky získaného vzorku. Diskutovány budou jak výhody selfreportových dat a možnosti jejich využití, tak jejich omezení.

10ISRD4: DELIKVENCE MLÁDEŽE V PRAZE

Tereza Vlčková, Una Sauka, Kateřina Líbalová

Katedra sociologie, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova

Příspěvek představí aktuální výsledky ze čtvrté vlny mezinárodní studie ISRD, která probíhá na jaře 2023 v Praze a Plzni, přičemž prezentovány budou zatím předběžné výsledky týkající se

delikvence u pražské mládeže. Výzkum ISRD4 se soustředí na zkoumání jak tradičních deliktů, tak aktuálně narůstajících deliktů v online prostředí a přináší tak jedinečný vhled do delikventního jednání dospívajících. Kromě základních ukazatelů delikvence budou prezentovány i vztahy k vybraným rizikovým faktorům.

¹¹ISRD4: VIKTIMIZACE MLÁDEŽE V PRAZE

Una Sauka, Tereza Vlčková, Kateřina Líbalová
Katedra sociologie, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova

Cílovou populací výzkumu ISRD4 je mládež ve věku cca 14-17 let, tedy v období, kdy je riziko viktimizace vysoké. Projekt se soustředí na různé formy viktimizace mládeže a možné souvislosti s osobnostními rysy i se sociálním prostředím, v němž se mládež pohybuje a v němž vyrůstá, přičemž čtvrtá vlna projektu ISRD nám umožní se podívat také na viktimizaci v kybernetickém prostoru. Příspěvek představí základní prevalence různých forem viktimizace mládeže včetně jejich vztahu k vybraným rizikovým a protektivním faktorům viktimizace.

¹²ČESKÁ AKTUALIZACE OBSAHU ISRD 4: REFLEXE POSTAVENÍ UKRAJINSKÝCH UPRCHLÍKŮ

Jiří Buriánek
Katedra sociologie, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova

Příspěvek nabízí pilotní zpracování dat ze čtvrté vlny mezinárodního projektu ISRD roku 2023, v němž se národní modul soustředil na vnímání důsledků války na Ukrajině. Zaměří se na postoje českých žáků a bude je konfrontovat se zkušenostmi s uprchlíky. Protože jde o vzorek sbíraný na základních a středních školách ve dvou městech (Praha, Plzeň), zaměří se na dílčí odlišnosti situace (a to i v porovnání situace na základních a středních školách).

¹³DEVADESÁTKY: SOUDOBÁ HISTORIE JAKO PŘÍBĚH ZLOČINU

Václav Walach, Petr Kupka, Veronika Pehe
Katedra antropologie, Západočeská univerzita v Plzni, Ústav pro soudobé dějiny AV

Jaký je vztah mezi zločinem, kolektivní pamětí a politickou legitimitou? Příspěvek tvrdí, že téma zločinu lze využít k pochopení komplikovaného historického období, jako je postsocialismus, a tím posílit legitimitu současného politického řádu. Optikou narativní kriminologie analyzujeme seriál Devadesátky (Česká televize) a jeho společenskou recepci. Devadesátky představují komplexní fikční narativ v žánru detektivky inspirované skutečnými událostmi: vzestupem organizovaného zločinu v Česku 90. let a jeho úspěšnou kontrolou ze strany policie. Konflikt policistů a zločinců chápeme jako popkulturní inscenaci konfliktu o legitimitu postsocialistického režimu, zpochybněnou silicím pravicovým populismem. Postsocialistický řád je legitimizován prostřednictvím depolitizace (kriminalizace) porevolučního vývoje a přepsáním symbolických hranic (společenský konflikt mezi apolitickými strážci zákona a zločinci a zkorumpovanými politiky). Policista věrný svému profesnímu poslání je jeho poslední oporou.

¹⁴MEDIÁLNÍ OBRAZ KRIMINALITY ROMŮ: ZMĚNA JEDNÁNÍ NEBO ZMĚNA AGENDY

Renáta Sedláková
CMTF UP

Podle řady analýz reprezentace Romů v českých mainstreamových médiích je nejčastěji medializovaným tématem nelegální jednání, které je zdrojem napětí mezi příslušníky majoritního a minoritního etnika. Podle dat získaných z analýzy posledních deseti let vysílání

zpravodajské relace Události, České televize - média veřejné služby, jsou ale v příspěvcích kategorizovaných jako reprezentace kriminality Romové častěji zobrazení v pozici obětí, nikoli jako pachatelé trestných činů. Autorka se zamýšlí nad možnými vysvětleními těchto změn. Je příčinou výrazného poklesu zpráv tematizujících kriminalitu Romů změna jejich jednání nebo proměna praxe editorů a novinářského týmu, který tyto události v kontextu jiného dění aktuálně nepovažuje za sděleníhodné, a proto se do vysílání hlavní večerní relace nedostávají. A nebo je na vině metodologie, respektive postup výběru zkoumaného vzorku, který pracuje s vyhledáváním zkoumaných sdělení prostřednictvím klíčových slov? Odpověď naznačuje titul aktuálně publikované knihy Zprávy o Ních nebo o Nás, ve které autorka ukazuje, že etnocentrické zpravodajství vypovídá více o jednání příslušníků většiny než menšiny.

15 POLITIKA JAKO SPIKnutí: MEDIÁLNÍ KONSTRUKCE KORUPČNÍCH SKANDÁLŮ V POSTSOCIALISTICKÉM ČESKU

Petr Kupka

Katedra antropologie, Západočeská univerzita

Tento příspěvek poukazuje na to, jak může mediální konstrukce závažného zločinu přispět k vytvoření důležitého politicko-historického narativu využitelného ve vnitropolitickém boji o geopolitickou orientaci státu. To je ilustrováno na příkladu mediální konstrukce korupčních skandálů v postsocialistickém Česku. Prezentace vychází z tematické analýzy 585 českých mediálních výstupů o pěti největších porevolučních korupčních skandálech. Konkrétně jde o skandály známé jako „tajné konto ODS“ (1997), „Kubiceho zpráva“ (2006), „aféra Nagyová“ (2013) a „Čapí hnízdo“ (2016). Všechny vybrané skandály tematizovaly vztah vztah politiků, policie a podsvětí. Hlavním zjištěním je, že česká média konstruovala porevoluční české dějiny jako bytostně spjaté se závažnou kriminalitou a nabízela výklad českého vládnutí na způsob zločinného spolčení. Toho bylo dosaženo například využitím metafor organizovaného zločinu k označení klíčových postav a jejich sociálních vazeb a také spekulací o existenci tajemných dokumentů skrývajících „pravdu“ o kriminální podstatě politického rozhodování. Tuto konstrukci následně zneužily české pravicově populistické politické subjekty usilující o iliberální politický obrat po vzoru maďarského premiéra Viktora Orbána.

16 RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE V OBCHODNÍCH CENTRECH A JEJICH OKOLÍ: TEORIE PŘESUNU V ČASECH PANDEMIE COVID-19

Viktorie Paloušová

Univerzita Karlova/Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Obchodní centra jsou oblíbeným místem setkávání dětí a mládeže. Jejich chování však častokrát porušuje návštěvní řád (zabírání prostoru, hlučení, zanechávání nepořádku atp.), není však výjimečné, aby překročilo hranici trestné činnosti (vandalismus, krádeže, napadení a jiné), nebo pro ně samotné představovalo riziko (např. užívání návykových látek). Tento fenomén byl narušen kvůli vládním opatřením během pandemie Covid-19, kdy byla obchodní centra zavřená, nebo byl jejich provoz omezen. Tato přednáška adaptuje teorii přesunu na nastalou situaci – zda se chování dětí a mládeže specifické pro prostředí OC někam přesunulo, případně kam a v jaké formě. Prezentované výstupy se zakládají na datech z online expertního dotazníkového šetření a z rozhovorů s pracovníky terénních služeb napříč republikou.

17BOJ O ULICE: RADIKALIZACE A JEJÍ NÁSTROJE UŽÍVANÉ VE VEŘEJNÉM PROSTORU PŘÍZNIVCI SKUPIN HOOLIGANS

Alena Lochmannová, Ondřej Kolář

Západočeská univerzita v Plzni, Policejní akademie ČR v Praze

Příspěvek představí základní kategorie skupin hooligans a jejich radikalizační strategie a využívané nástroje k rekrutaci dalších příznivců. Dominantně se autoři příspěvku přitom zaměří na nástroje, které jsou využívány ve veřejném prostoru, které jsou cílené jak na příznivce těchto skupin, tak na širší veřejnost, a je u nich pracováno primárně s vizualitou ve smyslu užívání konkrétních symbolů, barev a specifických sdělení. Svoji roli hraje pochopitelně i umístění příslušného nástroje a práce s prostorem ve smyslu zprostředkování sdělení zamýšlenému příjemci. Autoři příspěvku kategorizují základní funkce představovaných nástrojů, zhodnotí jejich radikalizační potenciál a představí konkrétní případové studie z prostředí České republiky i ze zahraničí.

18DĚTI MLADŠÍ PATNÁCTI LET V SYSTÉMU SOUDNICTVÍ VE VĚCECH MLÁDEŽE ANEB, KDO KONČÍ V SÍTI

Jana Hulmáková, Jiří Vlach, Eva Biedermannová, Jan Tomášek

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Příspěvek se zaměří na problematiku dětí, které se dopustily činů jinak trestných, jsou projednávány před soudem pro mládež a soud jim může ukládat opatření dle zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže. Pozornost bude věnována také problematice net-widening efektu. Vycházet bude z poznatků získaných na základě analýzy soudních spisů a výsledků expertního šetření mezi soudci pro mládež, státními zástupci se specializací na mládež, probačními úředníky – specialisty na mládež a kurátory pro děti a mládež v rámci probíhajícího výzkumu IKSP, zaměřeného na tuto oblast. Zmíněny budou také aktuální legislativní aktivity v této oblasti.

19ÚSPĚCH A SELHÁNÍ VE VĚZEŇSKÝCH PROGRAMECH

Martina Novopacká

Univerzita Karlova/Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Příspěvek prezentuje vybrané výsledky projektu "Předpoklady úspěšnosti a selhání odsouzených zařazovaných do vězeňských programů zaměřených na snižování rizik". Cílem projektu je analyzovat rizikové a protektivní faktory spojené s úspěchem nebo selháním odsouzených ve vězeňských programech. Pro analýzu jsme využili data ze 24 českých věznic, která byla shromážděna v letech 2021-2022. Analýza se zaměřuje na osobní charakteristiky účastníků, které jsou dostupné z vězeňských databází VIS a SARPO (před-programové faktory). Dále jsme zkoumali faktory motivace a zapojení účastníků do programu, které byly hodnoceny lektory těchto programů (programové faktory).

20EXPLORING INMATES' PERCEPTIONS: EVIDENCE FROM SURVEY IN CZECHIA

Michal Šoltés, Daniel Chen, Lubomír Cingl, Arnaud Phillipe

Právnická fakulta UK

We conduct surveys to capture inmates' perceptions on five key dimensions: perceived risk of sanctions (parameters of the criminal justice system); trust, and generosity towards inmates or the general population; trust in institutions; risk aversion; and optimism about prisoners' reintegration into society. We compare inmates' responses to those of the general population and students. We find that inmates tend to overestimate the risks of sanctions and have low

trust in the judicial system. Contrary to popular belief, we do not observe any "criminal brotherhood" effect and find that prisoners are not particularly knowledgeable or impulsive. Next, we study how inmates' responses change over time by comparing individuals who are surveyed twice, one year apart. We find that inmates become more pessimistic about post-release outcomes, as compared to students. Furthermore, they do not become more knowledgeable or increase trust or generosity towards other inmates. Finally, we study which dimensions correlate with misbehavior in prison between wave 1 and wave 2. We find that a high perceived probability of arrest or sanction is associated with less misbehavior in prison. On the other hand, more impulsive inmates misbehave more frequently.

21KDE BYDLÍ ODSOUZENÍ? GEOGRAFICKÝ POHLED NA MÍSTO BYDLIŠTĚ ODSOUZENÝCH OSOB V ČESKU

Vendula Svobodová, Milan Svoboda

Masarykova univerzita, Kancelář veřejného ochránce práv

Souborem map se pokusíme popsat, kde bydlely odsouzené osoby před jejich nástupem do vězení. Překrývají se tyto regiony s místy, kde je vyšší míra nezaměstnanosti nebo nižší míra vzdělanosti? Zároveň není výjimkou, že někdo, kdo bydlel na severu Moravy si svůj trest odpykává v Karlovarském kraji. To má značný vliv na možnosti kontaktu s rodinou a případné znovuzачlenění do společnosti po propuštění. Dá se tedy tvrdit, že rozmístění věznic v Česku je ideální?

22CESTA K DESISTENCI: JAK TO VIDÍ PROBAČNÍ ÚŘEDNÍCI?

Eva Krulichová, Daniel Čermák, Kristýna Bašná

Sociologický ústav AV ČR

Příspěvek představuje průběžné výsledky longitudinálního výzkumného projektu realizovaného v České republice, jehož cílem je prozkoumat individuální a sociální faktory desistence. Na základě cca 1400 opakovaně provedených dotazníků s probačními úředníky doplněných o data Vězeňské služby ČR si klademe za cíl popsat život klientů podmíněně propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody s dohledem. Konkrétně se věnujeme otázkám bydlení klientů, zaměstnání, jejich finanční situaci, užívání návykových látek, rodinným vazbám a rizikovým přátelům společně s kriminální minulostí klienta a jeho motivací vést řádný život.

23PROČ TRESTÁME HODNÉ A SLUŠNÉ LIDI? NARATIV „DOBŘÉHO ČLOVĚKA" A JEHO VYUŽITÍ V PRAXI VĚZEŇSKÉ A PROBAČNÍ SLUŽBY

Jan Tomášek, Jan Rozum

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Ve výpovědích pachatelů, které kriminologové zaznamenávají v rámci kvalitativně či narativně zaměřených výzkumů, se můžeme často setkat s tendencí vyhranit se vůči jiným odsouzeným a popisovat sebe sama jako „normálního", „hodného" nebo „slušného" člověka. Tento prvek je mimořádně zajímavý z hlediska procesu desistence. Zatímco některé teorie předpokládají, že podmínkou ukončení kriminální kariéry je vědomé odtržení se od kriminální minulosti, jiné zdůrazňují, že častější je spíše určitá rekonstrukce vlastní identity, v níž je i problematická minulost vnímána jako nutná součást či podmínka osobního vývoje, díky níž jedinec dospěl do stavu, kdy již nechce v páchání trestné činnosti pokračovat. Rozdíly, které lze v tomto směru mezi pachateli odhalit, by měli ve své práci zohlednit i odborní pracovníci vězeňské a probační služby, kteří mohou v rozhodujících fázích desistence sehrát důležitou roli. Tradiční důraz na

skutky, kterých se pachatel dopustil, respektive jeho neustálá konfrontace s předchozím selháním, mohou být z hlediska úsilí o nápravu kontraproduktivní.

24 BEZ PRÁCE NEJSOU .... ZAMĚSTNÁNÍ A DLUHY Z POHLEDU PROPUŠTĚNÝCH

Renáta Mikešová

Sociologický ústav AV ČR

Práce je považovaná jako jeden z důležitých faktorů na cestě k desistenci a úspěšnému zařazení do společnosti. Práce strukturuje čas, dodává pracujícím status a přináší finanční prostředky nezbytné k životu a k splacení dluhů. Pohled na znovuzařazení na trh práce je však u propuštěných odlišný, jak vyplývá z analýzy kvalitativních rozhovorů. Podle některých je „všude práce dost a kdo chce pracovat, tak nějakou práci vždycky najde“. Jiní zmiňují překážky jako Covid, potřebný čistý trestní rejstřík, nedostatečnou kvalifikaci, věk, nebo nedostatečnou nabídku práce v místě bydliště a nutnost daleko dojíždět. Někteří se mohli vrátit ke své původní práci nebo profesi, jiní z různých důvodů ne. Důležití jsou přátelé a známí a hlavně motivace. Někteří se však ptají, proč hledat dobrou práci za více peněz, když jim stejně velkou část vezmou exekutoři nebo insolvence. Častým řešením tak jsou brigády a „výpomoc kamarádům“ nebo-li práce načerno.

25 KAPLANSKÁ SLUŽBA OČIMA PROPUŠTĚNÝCH

Andrea Beláňová

Sociologický ústav AV ČR

Vězeňští kaplani a kaplanky, případně dobrovolníci, jsou jako duchovní pracovníci ve vězeňském prostředí naprosto specifickými zaměstnanci. Každý rozhovor nám poskytl unikátní vhled do problematiky tohoto povolání na sekulárně-náboženském pomezí. Pravdou je, že část klientů a klientek, s nimiž jsme opakovaně prováděli rozhovory, vůbec nevyužila jejich služeb. Buď ji vnímali jako vhodnou pouze pro věřící, nevyznali se v nabídce různých církví a náboženských společností nebo preferovali pouze osobní prožívání víry. V některých případech jsme se setkali s argumentací, že odsouzení docházejí na duchovní aktivity účelově, což odrazovalo případné vážné zájemce o duchovno. Mnoho z našich klientů ale sdílelo veskrze pozitivní zkušenost s kaplany, většinou s ohledem na jejich empatickou komunikaci a naději na osobní proměnu člověka. Kaplan byl často vnímán jako zajímavá osobnost, která stojí mimo vězeňský systém, a tím nabízí nový způsob sebereflexe bez ohledu na vlastní duchovní zázemí jednotlivce. Pro některé klienty byl důležitou podporou také kontakt s křesťanskou organizací Mezinárodní vězeňské společenství a po výstupu možnost využít materiální podporu katolického domu na půl cesty Nová šance.

26 OCHRANA NEZLETILÝCH OBĚTÍ V TRESTNÍM ŘÍZENÍ - TEORIE VS. PRAXE

Tomáš Stavrovský

České vysoké učení technické v Praze

Děti, které se staly obětí trestných činů v praxi naráží na bariéry v uplatnění svých práv. Důvodem je mimo jiné nejednotný přístup orgánů v činných v trestním řízení k zajištění náležitého právního zastoupení a nejasnosti ohledně postavení opatrovníka nezletilých poškozených. Smyslem příspěvku bude představit návrhy řešení de lege lata i de lege ferenda tak, aby tyto nejzranitelnější oběti byly dostatečně chráněny proti druhotné viktimizaci a aby měly dostatečný prostor uplatnit v trestním řízení práva, která jim jako poškozeným, a tedy i obětem trestných činů náleží. Jako prostředek k naplnění tohoto cíle autor příspěvku vnímá

právě kvalitní a dostupné právní zastoupení, které je třeba umožnit na legislativní i faktické úrovni.

27VIKTIMIZACE OBYVATEL ČR. POZNATKY Z AKTUÁLNÍHO VÝZKUMU

Michaela Roubalová

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

V závěru roku 2022 byl realizován sběr dat k dalšímu kolu rozsáhlého viktimizačního šetření, které s ambicí pravidelného opakování realizuje IKSP. Primárním cílem tohoto výzkumu obětí trestné činnosti (akronym aktuální vlny je VIKTI II) je zjištění míry viktimizace obyvatel ČR 12 sledovanými trestnými činy, a tím získání komplementárního zdroje informací o rozsahu kriminality v České republice včetně její latentní části. Dotazníkové šetření bylo realizováno metodou face to face na reprezentativním souboru populace ČR (15+). Do finálního zpracování bylo zařazeno 3 073 rozhovorů. V rámci příspěvku budou představeny vybrané výsledky tohoto výzkumu.

28NEJEN OBĚTI. VÝSLEDKY SELFREPORTOVÉHO ŠETŘENÍ

Jakub Holas

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

V rámci reprezentativního viktimologického výzkumu, který IKSP uskutečnil na podzim 2022, byly zařazeny i otázky, zjišťující případnou účast respondenta na protizákonném jednání. Příspěvek referuje o druzích takových činů a profilu osob, které jejich spáchání anonymně přiznali.

29PRÁCE S PARAFÍLIEMI: POSUZOVÁNÍ RIZIKA A VČASNÁ PREVENCE DELINKVENCE

Marie Bednaříková

Národní ústav pro duševní zdraví

Parafílie neboli intenzivní a přetrvávající sexuální zájem o neobvyklé sexuální objekty nebo aktivity (např. pedofilie, sadismus či exhibicionismus) jsou opředeny mnoha stigmaty a mýty. Projekt Parafilik pod hlavičkou Národního ústavu duševního zdraví, který se právě blíží svému konci, představil v českém prostředí možnosti včasné prevence pro nedelikventní parafilní jedince. Ukázal přitom potenciál terapeutických postupů v práci s těmito jedinci, jenž jejich prožitky a problémy v sociálním životě mohou vést ke kriminálnímu jednání. V oblasti, kde se stále dominantně uplatňují represivní přístupy (mj. ve formě detence), představil alternativní možnosti snižování rizika delinkvence a recidivy. Pro správné nastavení nápravných opatření je přitom zásadní právě správné posouzení rizikovosti. V příspěvku shrneme klíčové výsledky tohoto pilotního programu a představíme možnosti práce s lidmi s neobvyklými sexuálními preferencemi.

30TERAPEUTICKÉ PROGRAMY PRO ŘIDIČE JAKO NÁSTROJ PREVENCE TRESTNÝCH ČINŮ A PŘESTUPKŮ V DOPRAVĚ

Veronika Kurečková, Tomáš Rosenberg

Centrum dopravního výzkumu

Trestné činy a přestupky mají vysokou míru recidivy. Významným nástrojem její redukce jsou terapeutické programy kombinující terapii a edukaci. Zaměřují se především na životní styl řidičů a postoje ovlivňující individuální tendence k porušování pravidel. V ČR jsou součástí legislativy s účinností od 1.7.2023 jako podmínka znovuzískání řídičského oprávnění pro řidiče

s uloženým ZŘMV na minimálně 18 měsíců, řidiče odmítající zkoušku na alkohol nebo OPL, případně další řidiče z rozhodnutí soudu či státního zastupitelství. Skupinové programy o délce 20 hodin jsou vedeny vyškolenými odborníky. Pro zajištění vysoké kvality bylo zřízeno Metodické centrum realizující vzdělávání lektorů, metodologickou podporu, kontrolu a provoz Internetového informačního portálu. Cílem příspěvku je představit koncepci terapeutických programů, jejich klíčové souvislosti i možnosti využití při práci s rizikovými řidiči.

³¹ROZBOR REÁLNÝCH SITUACÍ KRÁDEŽÍ Z POHLEDU SITUAČNÍ PREVENCE KRIMINALITY

Vladimír Oliberius

Soudní znalec

V příspěvku bude proveden rozbor reálných krádeží zachycených kamerovými systémy. Bude proveden rozbor zachycených konkrétních situací. Bude proveden komentář k okolnostem příležitostí ke spáchání trestného činu a k chybám v oblasti prevence při ochraně majetku. Závěrem bude provedeno obecné shrnutí příspěvku z pohledu situační prevence. Dojde k poukázání na ty skutkové a situační okolnosti, které mají významný vliv na množnost/nemožnost spáchat typově podobné prezentované skutky.

³²ÚŘEDNÍK V BEZPEČÍ - KURZ PŘIPRAVENÝ NA MÍRU ÚŘEDNÍKŮM

Soňa Svobodová

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Holešově

Třídenní interaktivní kurz „ÚŘEDNÍK V BEZPEČÍ“ je určen pro úředníky obecní a státní správy přicházejícími do kontaktu s veřejností. Reflektuje na níže uvedené skutečnosti: (i) nárůst verbální i nonverbální agrese ze strany klientů (občanů) směrem k úředníkům, (ii) tendence úředníků k pocitům nepohody či vyhoření, případně fluktuace, na základě uvedených změn v chování klientů (občanů) a (iii) tenze přenášející se do pracovních kolektivů, jak v návaznosti na výše uvedené, tak i v souvislosti s generačními nebo genderovými rozdíly ve vnímání priorit a postupů.

³³INCIDENTALLY STILL EXCEPTIONAL: SLOVENIA'S PENAL POLICY AS A RESULT OF NON-ACTION

Mojca M. Plesničar

Institute of Criminology at the Faculty of Law Ljubljana

On a global scale, Slovenia has remained a stable moderate country in terms of punishment for the better part of the last century or ever since the existence of criminology in Slovenia. Both from a conceptual-ideological point of view and on a practical level (with the exception of politically motivated trials in the communist period), there have been no significant excesses. On the contrary, Slovenia was an exception within the former federation of Yugoslavia, and it is also a considerable exception in today's European family where it is easily compared with the Scandinavian models. Slovenia's sentencing system is traditionally continental: both at the level of its normative framework and practical problems on the one hand and at the level of transparency and academic scrutiny aimed at understanding it on the other hand. What is less continental, however, are the results sentencing brings forth: with a vast majority of conditional sentences and a relatively stable proportion of prison sentences that revolve around 20% of all sentences, it is significantly less punitive than its counterparts in eastern and central Europe. Nevertheless, there are worrying trends: the post-independence period has been characterised by a significant escalation in the sanctions imposed. The tightening has not been

sudden, as in some other regimes, but despite being gradual, it has been uncompromising. Changes in penal policy show an escalation in punishment that is due to a variety of complex reasons, ranging from changes in legislation, changes in public attitudes, changes in perceptions of the courts, and social and economic changes. Moreover, the changes that the prison system has undergone are also significant – it has to a large extent lost touch with its socio-therapeutic tradition, again for a number of reasons: the increase in the number of people in prison and the change of staff with socio-therapeutic ideas are certainly important factors. Despite some individual political attempts in the past years to utilise criminal law as a political chip, Slovenia's penal policy has largely not been politicised to a greater extent. Moreover, it has not been thoroughly scrutinised by academia, which is often consulted (though not always listened to) when considering changes and it has not been at the forefront of the professional or lay public's mind. In many ways, the fact that Slovenia's penal policy is still exceptionally lenient may be due to a lack of attention rather than a deliberate policy decision: meaning it is able to retain some of its better features, but at the same time not forced to improve those that need betterment.

³⁴WHEN IN DOUBT, MAKE IT STRICTER? THE POST-TRANSITION TRAJECTORY OF HUNGARIAN CRIMINAL POLICY AND SENTENCING PRACTICE

Csaba Gyóry

ELTE University Faculty of Law/Institute of Legal Studies, Centre for Social Sciences

The paper offers a long-term view of the development of Hungarian criminal policy up to the present. Because I will argue that the development of criminal policy is to a large extent path-dependent, will start off by outlining the institutional foundations and historical traditions that in my opinion still define criminal law and criminal policy in Hungary. These are, among others, the German roots of the criminal law Dogmatik, the situation of criminal policy in the legalistic Kriminalpolitik discourse, the long-lasting effect of soviet law, especially the soviet model of the prosecution service, as well as patterns of legal culture, especially within the judiciary. I will then delineate the development of criminal policy post-transition. My core argument is that while criminal policy has not become the flagship policy of the political right, and thus to an extent it remains in the hand of policy professionals, successive reforms nevertheless brought a creeping punitivity to what already was a comparably punitive system, and the political cost of any potential reversal of this trend remains high. And even if there was political will for change, the path-dependent institutional environment would make the outcome uncertain.

³⁵POLISH PENAL LAW AND PENAL POLICY SINCE 1989 OR THERE AND BACK AGAIN

Department of Criminology, Jagiellonian University

Under the communist rule penal law in Poland was characterized by excessive punitivity. In consequence Poland 'enjoyed' extremely high imprisonment rate. After 1989 reduction of punitiveness became crucial task for the criminal justice reform. Some successes in that area were achieved during the 1990s. Unfortunately, new penal code adopted in 1997 brought – against expectations – no further progress on the road to rationalization of criminal policy and reduction of prison population. Instead, it became subject to unprecedented onslaught by the populist right accusing it of 'irresponsible liberalism'. During the recent 25 years it was amended many times, usually with the intent to make penal responsibility tougher (even if most radical ideas were not implemented). In consequence criminal justice system in Poland remained very punitive against the European background, as many reforms undertaken during

the 1990s were reversed. Since 2015 government engages intensively in what may be called 'governing through crime'. This, despite the fact that crime (both, officially registered offences and victimization rates), declined substantially during the last 15 years. Major amendment of the penal code adopted in July of 2022 (to enter into force in October of this year), implements solutions aimed exclusively at draconian increases in sentencing severity. It throws back Polish penal law to the state it was under the communist rule.

³⁶HNUTÍ INCELŮ JAKO NOVÝ KRIMINOLOGICKÝ FENOMÉN

Jaromír Hořák

Právnická fakulta UK

Příspěvek se zaměří na kriminologické aspekty subkultury incelů (involuntary celibate). Přiblíží historií této internetové komunity a její reflexi v médiích i v odborném diskurzu. K problematice přistoupíme z hlediska teorie extremismu, politizace trestní represe, strachu ze zločinu a morální paniky.

³⁷„ČESKÝ“ PHISHING A DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ IKSP Z ROKU 2020

Kateřina Kudrlová

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

V listopadu 2020 realizoval Institut pro kriminologii a sociální prevenci dotazníkové šetření (CAWI) na reprezentativním vzorku téměř 7000 českých uživatelů internetu ve věku 16-74 let. Tématem byly vybrané jevy v online prostředí jako používání online účtů (emaily, sociální sítě, internetové bankovníctví, herní účty), některé bezpečnostní návyky, obchodování online, darkweb, ransomware, porušování autorských práv, zaměstnanci coby rizikový faktor aj. Příspěvek představí škálu získaných informací a zaměří se na zjištění v oblasti phishingu, se kterým měli respondenti zkušenosti v roli adresátů, ale i původců. Získaná data zpřesňují dosud známé poznatky díky rozlišení phishingu vyžadujícího osobní údaje a/nebo peníze.

³⁸OBCHODOVÁNÍ ONLINE – DÍLČÍ POZNATKY Z VÝZKUMU IKSP

Jiří Vlach

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Institut pro kriminologii a sociální prevenci realizoval v rámci řešení výzkumného úkolu „Posouzení trendů kyberkriminality“ koncem roku 2020 rozsáhlé reprezentativní dotazníkové šetření v řadách uživatelů internetu v ČR, které bylo zaměřeno na vybrané jevy v online prostředí. Jeden z vymezených tematických okruhů představovalo též obchodování v online prostředí, které bylo obzvláště v období poznamenaném restriktivními opatřeními přijatými v souvislosti s epidemií COVID-19 hojně využíváno. Příspěvek pojednává o klíčových aspektech těchto aktivit, ať již z pohledu kupujícího nebo prodejce.

³⁹RUSKÉ INVAZE NA UKRAJINU A PŘEDSUDEČNÉ NÁSILÍ V ČESKU

Václav Walach, Benjamin Petruželka

In IUSTITIA

Příspěvek poukazuje na proměny struktury a dynamiky předsudečného násilí v Česku po ruské invazi na Ukrajinu z 24. února 2022. Na základě dlouhodobého monitorování předsudečného násilí In IUSTITIA vyplývá, že v roce 2022 došlo k zásadnímu zvýšení počtu zaznamenaných incidentů, které byly spáchány pro ukrajinskou a ruskou národnost. Příspěvek potvrzuje vliv významných historických událostí na nárůst předsudečných útoků, což bylo dříve empiricky

doloženo na teroristických útocích 11. září 2001 ve Spojených státech, referendu o členství Spojeného království v Evropské unii z 23. června 2016 nebo pandemie Covid-19 po roce 2020 v uvedených zemích. Ve světle výzkumu událostí je však nezvyklý nárůst incidentů proti skupině považované za oběť či obětního beránka.

40ODVOLACÍ SOUDY A PŘEZKUM TRESTŮ: NENAPLNĚNÝ POTENCIÁL

Jakub Drápal, Tomáš Vanča

Právnická fakulta, Univerzita Karlova, Ústav státu a práva AV ČR

Odvolací soudy mají do výroku o trestu zasahovat v případech, kdy je uložený trest nepřiměřený. Co si soudy představují pod „nepřiměřeností“ je však nejasné, podobně jako to, na čem zakládají svá rozhodnutí, jak komunikují s prvostupňovými soudy a jaké principy stanovují. Na reprezentativním vzorku 300 rozhodnutí, ve kterých krajské soudy jako soudy odvolací zrušily pouze trest a nově rozhodly o trestu, analyzujeme, (i) v jakých situacích jsou odvolací soudy ochotné zasáhnout, (ii) jak toto své rozhodnutí odůvodňují a jak komunikují s prvostupňovými soudy a (iii) jaké obecné principy formulují.

41ROLE VEDOUcíHO STÁTNíHO ZÁSTUPCE A JEHO APROBAČNÍ PRÁVOMOC V OTÁZCE NAVRHOVÁNÍ TRESTŮ

Alena Žibřidová, Jakub Drápal

Právnická fakulta, Univerzita Karlova, Ústav státu a práva AV ČR

Trest navrhovaný státním zástupcem je podle zahraniční literatury faktorem, který významně ovlivňuje ukládaný trest. Přesto nemáme dostatek údajů o tom, jaké tresty a na základě čeho čeští žalobci navrhuji. Příspěvek zkoumá roli vedoucích státních zástupců v otázce navrhování trestů při výkonu vnitřního dohledu (aprobační pravomoc), přičemž analyzuje výstupy z dotazníkového šetření prováděného v červnu 2019 napříč soustavou státního zastupitelství. Pozornost je věnována mechanismu, jakým aprobojící státní zástupce do návrhu trestu zasahuje v různých fázích trestního řízení, a tomu, jak může řadový státní zástupce v případě nesouhlasu na tuto situaci reagovat. Lze identifikovat potenciální výraznou sjednocovací roli aprobační pravomoci při prosazování sankční politiky. Výsledkem analýzy je pak návrh koncepčního rámce výkonu této pravomoci v oblasti navrhování trestů v soustavě státního zastupitelství.

42VLIV TRESTNÍ MINULOSTI PŘI UKLÁDÁNÍ TRESTŮ

Martin Košatka

Právnická fakulta, Univerzita Karlova

Empirické studie skutečně ukládaných trestů ukazují na postupné zpřísnování trestů v důsledku trestní minulosti. Není však jasný vliv druhu, jak předchozí trestní činnosti, tak té současné. Soudní přístup k trestní minulosti je typicky velmi zjednodušující, kdy jsou mechanicky aplikována předchozí rozhodnutí. Současný výzkum je založen na kvantitativní analýze statistických listů trestních, kde pomocí logistické regrese je modelován vliv předchozích odsouzení na uložení NEPO trestu. Výsledky ukazují, že předchozí odsouzení mají statisticky významný vliv na uložení NEPO, srovnatelný pouze se závažností trestného činu. Křivka přídatku pro recidivisty naznačuje postupnou kumulaci, s velmi výraznou slevou pro prvo a druhopachatele.

43 SENTENCE INFLATION: DELŠÍ PODMÍNĚNÉ NEŽ NEPODMÍNĚNÉ TRESTY A JEJICH DOPADY

Jakub Drápal

Právnická fakulta, Univerzita Karlova, Ústav státu a práva AV ČR

Podmíněné odsouzení bylo koncipováno pro velmi krátké tresty odnětí svobody. Zákonodárce postupně umožnil podmíněně odkládat výkon trestů odnětí svobody až do tří let. Učinil tak bez změny základních principů, na kterých bylo podmíněné odsouzení založeno. Dlouhé podmíněné tresty odnětí svobody jsou však považované za příliš mírné tresty, jelikož citelnost trestu pro pachatele (dopady na jeho život), pokud vede řádný život, je nepřiměřeně nízká. Soudci proto ukládají delší podmíněné tresty odnětí svobody namísto kratších nepodmíněných, které by uložili ve stejných případech, případně ukládají další opatření k zostření zkušební doby, aby citelnost trestu navýšili. Tuto skutečnost a jejich dopady dokumentujeme prostřednictvím experimentů se soudci a státními zástupci.

44 TRESTY PODLE VEŘEJNOSTI

Lucie Háková, Tereza Raszková, Petra Zhřivalová

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Příspěvek představí výsledky výzkumu veřejného mínění realizovaného Institutem pro kriminologii a sociální prevenci v roce 2021, který se týkal názorů české veřejnosti spojených s tresty a trestáním. Analýza se zaměřila na to, jak lidé vnímají funkci trestu obecně i jaká je představa laické veřejnosti o realizaci nepodmíněného trestu odnětí svobody. Aktuální data jsou také interpretována v kontextu výsledků obdobného výzkumu Institutu pro kriminologii a sociální prevenci z roku 2009.

45 PSYCHOLOGICKÝ VKLAD DO PENOLOGICKÉHO VÝZKUMU PŘÍPRAVY ODSOUZENÝCH NA PROPUŠTĚNÍ

Hedvika Boukalová, Petr Novák, Lucie Háková, Tereza Raszková, Petra Zhřivalová

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Příspěvek je shrnutím metodologických východisek penitenciárně-psychodiagnostické části výzkumného úkolu „Penologický výzkum přípravy odsouzených na propuštění“ realizovaného Institutem pro kriminologii a sociální prevenci, který si klade za cíl deskripci potenciálu stávajících programů zacházení ve vztahu k přípravě na propuštění z VTOS a následnou postpenitenciární perspektivu. Efektivita této přípravy včetně dalších psychologických aspektů byla zkoumána prostřednictvím psychodiagnostických metod PSSI (Sebeposuzovací inventář stylů osobnosti a poruch osobnosti PSSI), PICTS (Inventář kriminálních stylů myšlení), brief-COPE (Dotazník strategií zvládnání stresu - zkrácená verze), které byly doplněny o data z behaviorálně-analytického nástroje SARPO (Souhrnná analýza rizik a potřeb odsouzených). V rámci příspěvku budou představena předběžná zjištění ze souboru 139 odsouzených z 6 českých věznic, který srovnává osoby z výstupních oddílů a kontrolní skupinu ze standardního VTOS ve věznicích s ostrahou.

46 „KE STARTU PŘIPRAVIT, POZOR...“

Tereza Raszková, Petra Zhřivalová, Lucie Háková

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Příprava odsouzených na propuštění se uskutečňuje od prvního dne jejich uvěznění. Jak se v podmínkách českého vězeňství naplňují požadavky nutné pro to, aby skutečně byli připraveni odsouzení na propuštění, zjišťoval IKSP formou dotazníkového šetření mezi sociálními

pracovníky a speciálními pedagogy ve vězeňství. Přípravu hodnotili po obsahové stránce, jakož po stránce materiálního a personálního zajištění. Součástí výzkumu bylo také zjišťování osobních zkušeností s tím, jak v rámci daných podmínek s odsouzenými co neefektivněji pracovat.

47 VENI, VIDI, VICI

Petra Zhřivalová, Tereza Raszková, Lucie Háková
Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Příspěvek je věnován výsledkům výzkumného projektu IKSP „Uplatňování nové diferenciaci ve vězeňství“. Prezentovány budou zejména výstupy z dotazníkového šetření realizovaného mezi tajemníky komisí pro vnitřní diferenciaci, zaměřené nejen na otázky týkající se umístování odsouzených, ale také jejich zkušeností z výkonu této funkce. Ty jsou pak doplněny názory soudců a státních zástupců tak, jak byly zaznamenány polostrukturovanými rozhovory.

48 PODMÍNĚNÉ (NE)PROPOUŠTĚNÍ Z VTOS

Helena Válková
Panevropská Univerzita

Příspěvek je věnován jak nejednotnému rozhodování soudů o podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, tak legislativně nastaveným podmínkám a možnostem jejich změny.

49 VÝKON TRESTU OBECNĚ PROSPĚŠNÝCH PRACÍ Z POHLEDU POSKYTOVATELE

Lukáš Herich
Město Česká Kamenice

Příspěvek bude zaměřen na problematiku alternativního trestu Obecně prospěšných prací (případně trestního opatření OPP) zejména z pohledu poskytovatele tohoto trestu. Zaměří se na zákonnou rovinu trestu - ustanovení v trestním zákoníku - vztah Probační a mediační služby k poskytovatelům obecně prospěšných prací, zjišťování potřebnosti výkonu OPP před rozhodnutím i po něm, ukládání trestu k přihlednutí k požadavkům pachatele či poskytovatele, průběh výkonu trestu. Průběh výkonu trestu bude v příspěvku popsán detailněji s ohledem na problematiku kriminologických aspektů – předcházení dalšímu páčání trestné činnosti ze strany pachatele, zapojení odsouzeného do vedení řádného života (získání pracovních návyků apod.). Příspěvek bude představen dlouholetým pracovníkem Probační a mediační služby, nyní zástupce poskytovatele.

50 VÝKON VAZBY Z POHLEDU VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV

Milan Svoboda
Kancelář veřejného ochránce práv

Příspěvek představí výstupy z kontrolních návštěv vazebních věznic provedených Kanceláří veřejného ochránce práv v letech 2019-2022. Tematicky se dotkneme např. materiálního vybavení, ošacení, používání kamer, volnočasových aktivit, či ne/srozumitelnosti vstupního poučení obviněného.

51 JE POTŘEBA ZPRACOVÁVAT STANOVISKA PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBY K MOŽNOSTI PODMÍNĚNÉHO PROPUŠTĚNÍ OBLIGATORNĚ?

Michal Špejra

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Téma podmíněného propuštění je aktuálně předmětem četných odborných debat. Součástí probíhající diskuse je především problematika zefektivnění rozhodování soudů o podmíněném propuštění a užšího provázání penitenciární a postpenitenciární péče. S cílem podpořit tzv. bezpečné propuštění odsouzeného na svobodu vstupuje do tohoto procesu významným způsobem Probační a mediační služba. Příspěvek seznámí účastníky konference s vybranými výsledky expertního šetření, které bylo zrealizováno v rámci probíhajícího výzkumu Institutu pro kriminologii a sociální prevenci na téma Institut podmíněného propuštění v aplikační praxi.

52 RESOCIALIZAČNÉ A VÝCHOVNÉ VZDELÁVACIE PROGRAMY (NÁRODNÝ PROJEKT ŠANCA NA NÁVRAT)

Lenska Kleskeň

Generálne riaditeľstvo ZVJS

Príspevok predstavuje resocializačné a výchovné vzdelávacie programy, ktoré boli vytvorené a následne pilotne overené v rámci národného projektu Šanca na návrat. Jeho prijímateľom je Generálne riaditeľstvo ZVJS a jeho aktivity sa realizujú v desiatich partnerských ústavoch na výkon trestu odňatia slobody na Slovensku. Programy sa delia na dva základné druhy – základný program a špecializované programy. Základný program má informatívno preventívny charakter, nižšiu hodinovú dotáciu a skladá sa z viacerých tematických modulov. Špecializované programy sú zamerané na rôzne témy, ktoré vychádzajú z rizikových faktorov a potrieb ovplyvňujúcich recidívu páchania trestnej činnosti (napr. závislosti, násilie, finančná gramotnosť, zamestnanosť, rodina a pod.).

53 ZAOBCHÁDZANIE S ODSÚDENÝMI ŽENAMI VO VÝSTUPNOM ODDIELE V RÁMCI NÁRODNÉHO PROJEKTU "ŠANCA NA NÁVRAT" REALIZOVANÉHO V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

Robert Máčay, Ľubomíra Hutkaiová

Generálne riaditeľstvo ZVJS

Cieľom príspevku je informovať o praktických výstupoch z implementácie nových, inovatívnych systémov a postupov v procese zaobchádzania s odsúdenými ženami v rámci Národného projektu „Šanca na návrat“ realizovaného v Slovenskej republike v období 2018 - 2023. Sústredíme sa na využívanie špecifických prístupov zameraných na komplexnú podporu väznených osôb vo výstupných oddieloch, t.j. vo fáze krátko pred ukončením výkonu trestu a po prepustení odsúdených na slobodu s predpokladom vytvárania podmienok pre úspešnú resocializáciu. Odprezentujeme štandardizované resocializačné a výchovné vzdelávacie programy vedúce k získaniu, obnove alebo posilneniu kľúčových kompetencií potrebných k sociálnemu začleneniu a predchádzaniu recidíve, ktorých súčasťou je identifikácia zdrojov podpory, náprava rodinných vzťahov, riešenie sociálnych a psychických problémov, motivácia a eliminácia možných rizík páchania trestnej činnosti. Zároveň poukážeme na prepojenie penitenciárnej a postpenitenciárnej starostlivosti o klientov.

54 DÁTA - VÝSTUPY Z PROJEKTU "ŠANCA NA NÁVRAT"

Peter Mózeš

Generálne riaditeľstvo ZVJS

V období rokov 2018 až 2023 sa realizoval národný projekt "Šanca na návrat", ktorého realizátorom je Generálne riaditeľstvo zboru väzenskej a justičnej stráže. Zriadenie výstupných oddielov, nastavenie systému diagnostiky, intervencií, ako aj vypracovanie resocializačných programov boli zásadnými aktivitami tohto projektu. Počas projektu bolo zaznamenaných množstvo zaujímavých dát a informácií, ktoré sme postupne evidovali a spracovali. Zamerali sme sa na otázky: Aké výsledky a dopady nastavené zmeny priniesli? Kde sú hranice v sledovaní údajov? Keď chceme identifikovať výsledky práce vo výkone trestu odňatia slobody, musíme výstupy vnímať z rôznych uhlov pohľadu. Príspevok sa zaoberá štatistickými výstupmi projektu - dátami (počet odsúdených, intervencie, recidíva, riziko a pod.), ktoré poukazujú na zmeny v Slovenskom väzenstve.

55 VÝVOJ, OBSAH A VÝSLEDKY PILOTNÝCH TESTOVANÍ NÁSTROJA NA HODNOTENIE RIZIKA SPÔSOBENIA ZÁVAŽNEJ UJMY PO PREPUSTENÍ Z VÄZENSKÉHO ZARIADENIA V ZBORE VÄZENSKEJ A JUSTIČNEJ STRÁŽE NA SLOVENSKU

Barbora Tallová, Viera Nováková

Generálne riaditeľstvo ZVJS

Vývoj skríningového hodnotiaceho nástroja v rámci Zboru väzenskej a justičnej stráže prebieha od 10/2019. Príspevok je zameraný na vývoj nástroja, obsah a výsledky pilotných testovaní. „Hodnotenie rizika opakovaného násilia“ (akronym HRON, angl. ROSH - „Risk of Serious Harm“) je prediktívny nástroj na hodnotenie rizika spôsobenia závažnej ujmy po prepustení z väzenského zariadenia, vyvinutý za účelom identifikácie nebezpečných páchatel'ov, ktorí predstavujú potenciálne nebezpečenstvo pre ostatných násilným správaním. Ide o páchatel'ov sexuálnych trestných činov a páchatel'ov násilných trestných činov. Výsledkom hodnotenia je predikcia úrovne rizika spáchania úmyselného trestného činu násilnej povahy, pri ktorom je obeť usmrtená alebo je jej spôsobená iná závažná ujma, ktorej následok je neodstrániteľný alebo len ťažko odstrániteľný.

56 HOLUP: KIOSKOVÁ A MOBILNÁ APLIKÁCIA

Martin Môt'ovský

Generálne riaditeľstvo ZVJS

Kiosková a mobilná aplikácia HOLUP je (digitálny) nástroj na podporu základných predpokladov a zručností potrebných na opätovné sociálne začlenenie ľudí po výkone trestu. HOLUP bol vytvorený pre odsúdených vo výstupných oddieloch. Podáva pomocnú ruku pri ich prepustení - môžu si prezerat' aktuálne pracovné ponuky, možnosti dostupného ubytovania, či nájsť informácie, čo a na akých úradoch môžu vybaviť. Zároveň pomáha odsúdeným zoznámiť sa s digitálnymi technológiami a pripraviť ich na dnešnú "digitálnu" dobu. Ten istý nástroj, na ktorý si zvykli počas používania kiosku, môžu naďalej používať vo forme mobilnej aplikácie aj po prepustení z výkonu trestu. HOLUP odbreňuje aj pomáhajúci personál Zboru väzenskej a justičnej stráže od niektorých častí agendy, ktoré je možné nahradiť elektronickými nástrojmi.

57 FENOMÉN PROSTITUCE NA PŘÍKLADU KRIMINALIZACE PODLE § 190 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU

Jakub Chromý

Nejvyšší státní zastupitelství

Prostituce je nejen sama o sobě považována za sociálně patologický jev, ale ve vztahu k ní dochází i ke kumulaci souboru rizikového chování, které tomuto fenoménu dává další významové proporce. Vstupuje v různé míře do předmětu zájmu kriminální politiky. Nový trestní zákoník zavedl trestný čin provozování prostituce ohrožující mravní vývoj dětí podle § 190 trestního zákoníku, jímž zákonodárce sledoval podchytení určité výšeče projevů prostituce v závislosti na fyzickém prostoru jejího výskytu. Příspěvek vyhodnocuje teoretickou konstrukci trestného činu provozování prostituce ohrožující mravní vývoj dětí podle § 190 trestního zákoníku a praxi rozhodování soudů v těchto věcech za období let 2010–2022.

58 NĚKTERÁ ZAMYŠLENÍ NAD INSTITUTEM PROMLČENÍ TRESTNÍ ODPOVĚDNOSTI

Miroslav Mitlöhner

Filozofická fakulta UHK

Mezi základy trestní odpovědnosti patří mj. institut jejího promlčení znamenající nemožnost potrestat pachatele za spáchaný trestný čin. Trestní odpovědnost za spáchaný trestný čin zaniká uplynutím promlčecí doby, která je diferencována s ohledem k závažnosti spáchaného trestného činu. Vedle určení začátku běhu promlčení doby je stejně důležité vymezení doby, po kterou promlčecí doba neběží pro zákonem předpokládané překážky. Po jejich odpadnutí běh doby pokračuje a již uplynulá promlčecí doba se započítává do celkové promlčecí doby (stavění promlčení). Přerušением promlčecí doby, začíná běžet nová promlčecí doba a na dobu, která před přerušением uplynula, se hledí jako by nikdy nebyla. Trestní zákoník upravuje dvě skupiny důvodů a) úkon orgánů činných v trestním řízení, b) spáchání dalšího trestného činu pachatelem, a to buď stejně závažného, nebo závažnějšího. Vzniká otázka, jak z hlediska promlčení postupovat v případě, že se pachatel dopustil v průběhu promlčecí doby dalšího trestného činu, který vyšel najevo až poté, kdy bylo o trestní odpovědnost za předchozí trestný čin rozhodnuto usnesením o zastavení trestního stíhání z důvodu popsaného v § 172 odst. 1, písm. d),f). ve vztahu k ustanovení §x 11 odst.1) písm. b) tr.ř.

59 PRÁVNICKÉ OSOBY – KTERÉ TRESTNÉ ČINY NEJČASTĚJI PÁCHAJÍ A ČÍM JE ZA TO TRESTÁME?

Ondřej Julíček, Vendula Vymazalová

Právníká fakulta Masarykovy univerzity v Brně

V našem společném příspěvku se plánujeme zabývat tématem trestních sankcí, které mohou být ukládány právníkům osobám, jejich účelem a jejich efektivitou. Jádrem příspěvku budou představovat data, jež byla získána prostřednictvím dotazování adresovaného českým soudům, které odpovídaly na otázky: za jaké trestné činy bývá právníkům osobě nejčastěji ukládán trestněprávní postih, o jaký trest se jedná a jak se vyvíjejí trendy v oblasti kriminality právníků osob a jejího sankcionování. Pozornost bude věnována také navrhovaným změnám trestní či sankční politiky, které se dle našeho názoru nabízejí v reakci na zjištěná data.

60 MASKULINITA ROMSKÝCH SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH MUŽŮ

Iva Janůlková

Diecézní charita ostravsko-opavská

V příspěvku prezentuji rigorózní práci, která představuje pohled na konstrukci mužství romských sociálně vyloučených mužů, kdy nejsou dostupné české výzkumy věnující se cíleně této oblasti. V teoretické rovině se práce opírá o kulturně determinovanou konstrukci maskulinity. Výzkum je veden kvalitativně s cílem zjistit, jak romští muži smýšlí a ujišťují se o vlastní mužnosti, a jaké budují vztahy. Výsledky výzkumu prokázaly přímou spojitost mezi sociálním vyloučením, rodinou a konstrukcí marginalizované maskulinity, ve které hodnotový žebříček mužů vede k negativním postojům, které se projevují ve větší míře jejich sebe marginalizací, dominantním chováním, násilím a kriminalitou. Kriminalita je jedním ze způsobů, jak obstarat peníze pro své nejbližší a muži neztrácejí důvěru svých rodin a komunity, pokud jsou za kriminální činnost odsouzeni.

61 BAGATELIZACE A NEROVNOSTI: ANALÝZA SOUDNÍCH ROZSUDKŮ ZNÁSILNĚNÍ A DOMÁČÍHO NÁSILÍ

Iva Šmídová, Petra Havlíková

Masarykova univerzita

Tématem příspěvku je sociálně-vědná reflexe genderovaného a sexuálního násilí a reprodukce genderových stereotypů v textech soudních rozsudků. Prezentace představí hlavní zjištění kvalitativní analýzy 72 textů rozsudků z let 2019–20 v případech znásilnění a domácího násilí. Analyzován byl soubor anonymizovaných rozsudků, které poskytla organizace proFem. Analýza se zaměřila na to, jak jsou v rozsudcích vykreslováni pachatelé a oběti trestných činů, jak jsou odůvodňovány tresty a jak soud zachází s výpověďmi jednotlivých aktérů nebo jakou váhu dává znaleckým posudkům. Na těchto podkladech analýza podkřývá praxi soudů a naznačuje, kdy a jak český soudní systém spíše reprodukuje genderové stereotypy a kdy je překonává. Prezentace zachycuje to, jak se celospolečenské nastavení promítá do soudní praxe.

62 CO SE SKRÝVÁ ZA STATISTIKAMI: ANALÝZA PŘÍPADŮ DOMÁČÍHO NÁSILÍ V ČESKÉ REPUBLICĚ

Hana Přesličková, Martina Novopacká

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Přestože jsou stíhané případy trestných činů domácího násilí stále jen špičkou ledovce, představují jeden z hlavních zdrojů informací o této problematice. Ze statistických analýz vyplývá, že v České republice řeší soudy ročně v průměru kolem 400 případů domácího násilí mezi partnery a více než polovina pachatelů v těchto případech odchází od soudu s podmíněným trestem. V roce 2022 jsme v rámci projektu ViolenceOFF financovaného z norských fondů, který se zaměřuje na zacházení s pachateli domácího genderově podmíněného násilí, dokončili analýzu trestních spisů, abychom zjistili, co se skrývá za statistikami týkajícími se rozhodovací praxe soudů v případech domácího násilí v partnerských vztazích v České republice. Analyzovali jsme 126 náhodně vybraných trestních spisů případů domácího násilí v partnerských vztazích projednávaných soudy v České republice v letech 2008, 2009, 2018 a 2019. Konkrétně jsme se zaměřili na charakteristiku pachatelů a obětí, jejich rodinnou anamnézu, sociální zázemí a charakteristiku páchaného násilí, jakož i na další faktory, které se v případech domácího násilí objevují. Tato zjištění mohou poskytnout podrobnější popis

charakteristik trestných činů domácího násilí páchaných v partnerském vztahu a doplnit tak či případně ověřit statistický pohled na tuto trestnou činnost.

63"SNÍŽIT KULTUŘE PRÁH" ANEB RESOCIALIZAČNÍ POTENCIÁL KULTURY

Tereza Dleštíková

Policejní akademie ČR v Praze

Příspěvek se, vycházející z premisy, že člověk je kulturní bytostí, zaměří na kulturní potřeby odsouzených osob, resp. jejich naplňování ve VTOS. Rovněž pojedná o resocializačním potenciálu kultury a pokusí se odpovědět na otázku, do jaké míry lze považovat kulturu, resp. kulturní vyžití, za faktor desistence. V této souvislosti poukáže na nově vznikající iniciativu „Snížit kulturu práh“, jejímž cílem je umožnit účast na kulturních akcích jak osobám ve VTOS (v rámci tzv. extramurálních aktivit), tak osobám propuštěným jako součást postpenitenciární péče.

64"NÁSILÍ VĚZNĚNÝCH OSOB JAKO PROBLEMATICKÁ OBLAST ČESKÉHO VĚZEŇSTVÍ

Ondřej Kolář, Alena Lochmannová

Policejní akademie ČR v Praze, Západočeská univerzita v Plzni

Příspěvek představí základní projevy násilí vězněných osob se zaměřením na formy násilí a jednotlivé druhy agresivních projevů. Autoři příspěvku se budou zabývat i okolnostmi, které hrají ve vzniku agresivních projevů vězněných osob důležitou úlohu, představí základní způsoby šetření takových projevů. Důraz bude kladen i na statistická data se zaměřením na skutečnost, zdali je možno hovořit o dlouhodobém poklesu agresivních projevů, případně zdali agresivita vězněných osob (např. vůči personálu) vzrůstá. Autoři představí i konkrétní případové studie.

65"NA POMEZÍ MNOHA OBORŮ – ZKOUMÁNÍ ROLÍ A VÝZNAMŮ VÍRY VE VĚZEŇSKÉ PROSTŘEDÍ

Lukáš Dirga, Jan Váně

Katedra sociologie a sociální práce, Západočeská univerzita v Plzni

Autoři budou v rámci svého příspěvku diskutovat současný stav výzkumu a prolnutí dvou významných společenských institucí: náboženství a vězeňství. Tématem spojujícím tyto instituce je víra a její podoby/významy/role ve vězeňském prostředí. Autoři představí historii výzkumů vybrané problematiky a následně obrátí pozornost k podobám současného výzkumu v českém prostředí. Představena bude také aktuální společná spolupráce z českého prostředí na pomezí oborů práva, historie, kriminologie, etnologie, politologie a sociologie. Autoři považují předmětné téma za příležitost pro rozvoj mezioborového/multidisciplinárního výzkumu a obohacení současné kriminologie. V rámci svého vystoupení představí, jak je zkoumána role náboženství v českých věznicích a jako moc využíváme nastíněného potenciálu.

ABSTRAKTY- POSTERY

^a10 LET OD 1. KRIMINOLOGICKÝCH DNŮ V ČR

Ivana Zoubková

Policejní akademie ČR V Praze

V posledních dvou lednových dnech roku 2013 se konaly 1. Kriminologické dny, organizované Policejní akademií České republiky v Praze a Českou kriminologickou společností. Na konferenci a v následně vydané kolektivní monografii se řešila řada tradičních i aktuálních témat: kriminologie jako věda i studijní předmět, vězeňství a alternativní přístupy k trestání a jejich vliv na veřejné mínění, extremismus, organizovaná kriminalita, kyberkriminalita, drogová kriminalita. Autoři většiny příspěvků jsou stále členy České kriminologické společnosti. Čestné členství bylo uděleno profesorovi JUDr. Oto Novotnému, CSc. a JUDr. Zdeňku Karabčovi.

^bCESTY PACHATELE DOMÁCIHO NÁSILÍ: SOUČASNÁ PRAXE A BUDOUCÍ VÝZVY SYSTÉMU ZACHÁZENÍ

Viktorie Paloušová, Hana Přesličková, Martina Novopacká

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Cílem posteru je vizualizovat možné cesty pachatele domácího násilí „systémem“, kterým během řešení své situace prošel, a poukázat na jeho silné i slabé stránky. Tento rozcestník by mohl sloužit relevantním aktérům a pomoci jim tento systém pochopit v širším kontextu a dále jim pomoci při navrhování účinnějších strategií v této oblasti. Poster prezentuje výsledky projektu ViolenceOFF, zaměřeného na zlepšení systému zacházení s pachateli domácího násilí. Hlavním cílem projektu je identifikovat dobrou praxi či nedostatky systému zacházení a navrhnout účinná opatření ke zlepšení ochrany obětí prostřednictvím efektivní práce s násilnými osobami.

^cÚSPĚŠNOST A SELHÁVÁNÍ VE VĚZEŇSKÝCH PROGRAMECH ZACHÁZENÍ – VÝSLEDKY PROJEKTU ROOT '20

Zuzana Podaná, Jiří Buriánek, Martina Novopacká, Václav Jiříčka, Jindřich Hůrka, Michal Petras
Katedra sociologie FF UK, Vězeňská služba ČR

Poster stručně prezentuje základní strukturu a některé významné výsledky projektu „Předpoklady úspěšnosti a selhávání odsouzených zařazovaných do vězeňských programů cílených na snižování rizik“, který společně realizují Katedra sociologie FF UK a Vězeňská služba ČR (2020–2023).

^dKRIMINALITA A COVID-19 V ČESKU: SOUVISLOSTI OMEZENÍ FUNGOVÁNÍ SPOLEČNOSTI A NÁPADU KRIMINALITY V REGIONECH

Martin Šimon, Jana Jíchová

Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Sociologický ústav AVČR, oddělení Lokálních a regionálních studií

Covid-19 významně ohrozil nejen zdraví obyvatelstva a fungování zdravotnictví, ale i mnoho dalších oblastí lidského života. Epidemiologická opatření narušila běžné fungování společnosti a odrazila se i ve fungování kriminality a bezpečnostních složek. Proměny a dopady těchto omezení a opatření, zejména omezení pohybu (tzv. lockdowny), dokumentuje poster pomocí porovnání struktury a intenzity kriminality "před" obdobím covidu (2018-2019), "během" něj (2020) a "po" něm (2021-2022). Využívá k tomu otevřená data PČR. Data ukazují diferencovaný vývoj u vybraných trestných činů a přestupků, který je ovlivněn změnou rutin

a příležitostí pro páčání trestné činnosti v důsledku omezení pohybu obyvatel. Kriminalita vázaná na veřejný prostor poklesla, drasticky poklesly zejména krádeže na osobách. Kriminalita vázaná na kyberprostor naopak narostla, v souladu s přesunem mnoha lidských aktivit do online prostoru. Příspěvek rovněž ukazuje krátkodobé a dlouhodobé efekty v nápadu kriminality i regionální rozdíly v proměně struktury a intenzity kriminality mezi vybranými kraji.

"JDE Z NÁS STRACH" - SEBEPREZENTACE FOTBALOVÝCH CHULIGÁNŮ A ULTRAS NA NÁLEPKÁCH

Miroslav Mareš

Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity

Příspěvek obsahuje přehled a kategorizaci hlavních motivů s kriminologickou relevancí, které se nacházejí na nálepkách používaných pro vlastní propagaci fotbalovými chuligány a ultras. Dominantní pozornost bude zaměřena na aktivity v České republice na tomto poli, pro pochopení transnacionálního kontextu však budou zahrnuty i vybrané motivy na nálepkách od zahraničních fotbalových chuligánů a ultras. Objasněn bude celkový subkulturní význam nálepek v tomto prostředí. Představeny budou vybrané násilné motivy zastrašování soupeřů, prolnutí se symbolikou politického extremismu či odpor proti kriminalizaci pyrotechniky na stadionech. Autor se zaměří i na odraz specifického soupeření chuligánských gangů při jednotlivých klubech v motivech na používaných nálepkách.